

Kwilcz_9

Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	międzychodzki	
Gmina	Kwilcz	
Miejscowość	Kwilcz	

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	25.10.2013 r.	Miejsce wykonania	Dom informatora
Czas trwania	Ok. 1h	Forma i wielkość	Plik Audio/MP3 121MB
Przeprowadzający	RJ	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
PMI_KW_04	K	52 lata		

Informacje etnograficzne	
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	Nigdy nie spotkałam się z inną nazwą w żadnym opracowaniu czy rozmowach.
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstwa)	Kozi Rynek to jest ten koło Kościoła.
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Brak informacji.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Brak informacji.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	O samym Kwilczu nie słyszałam legend.
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne	
1.	<p>św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)</p> <p>To znaczy się ja to kojarzę tak, że dziewczyny tam się spotykały i robiły sobie to lanie wosku była też jakaś zabawa. Było też wystawianie butów.</p>

2.	św. Marcina/11 listopada	Piekłam rogale ale w tej chwili nie bo już nie ma męża i nie chce mi się, zawsze piekłam z makiem i bakaliami i orzechami i rodzynkami i ja robię ciasto drożdżowe i na tego Marcina te rogale zawsze były.
3.	Adwent	Na stole mam te cztery świece adwentowe i dookoła jakiś stroik.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	Ja nie pamiętam, jak są teraz siostrzeńcy to tak i czyszczą buty i stawiają na parapecie. Respondenci przytaczają tradycję czyszczenia butów i wystawiania ich w widoczne miejsca, w które to buty Św. Mikołaj miał przynosić małe upominki najczęściej były to słodczyce. Mikołajki odbywają 6 grudnia.
5.	Wigilia	Tradycja podobno Kwilecka Gwiazdor z Gwiazdorem strasznie się bili jak się spotkali na ulicy. 12 dań starają się osoby ale już są te dania tak naciągane, że opłatek już się wlicza czy chleb, na Pasterkę chodzę, mąż mi opowiadał że ojciec szedł do zwierząt i dzielił się opłatkiem takim kolorowym, u nas to jeszcze jemiółę zawieszaliśmy bo mówili, że bez jemióły rok goły.
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	U nas to tak rodzinnie się spędza, myśmy jeździli do mojej mamy albo z siostrą i z mamą.
7.	Sylwester/Nowy Rok	Kiedyś bramy, furtki się wystawiało teraz fajerwerki ale kiedyś pamiętam szukało się tych bram.
8.	Trzech Króli	Chodzą dzieciaczki poprzebierane i śpiewają kolędy nieraz 4-5 króli chodzi i zbierają cukierki i pieniążki. Piszę kredą na drzwiach C+M+B.
9.	Kolędniczy	Nie ma zwyczaju.
10.	MB Gromniczej	Ja jestem takim przykładem, że ja średnio Gromnicę co najmniej raz na 2 lata kupuję, bo jak burza jest w Berlinie to ja już mam zapaloną.
11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	Na Tłusty Czwartek pączki piekę z powidłami. Podkociołka to tu raczej nie ma jak już to ktoś prywatnie sobie robi.
12.	Topienie Marzanny	To dzieci szkolne i przedszkolne właśnie teraz nie topią tylko palą, idą dzieci z tym tak zwanym gaikiem mają kwiatki z papieru na patyku takie duże, to jest barwny korowód przez

		Kwilcz.
13.	Środa Popielcowa	Już zanikł ten zwyczaj żeby przywieszali woreczki z popiołem idzie się do Kościoła posypać głowy popiołem, słyszałam że babcia szorowała popiołem garnki ale z domu nie kojarzę.
14.	Śródpoście	Brak informacji.
15.	Niedziela Palmowa	Z palemkami do Kościoła do poświęcenia u nas nie ma zwyczaju robienia takich dużych palm, teraz jest coś takiego, że dzieci robią te palmy i sprzedają bo to jest potem na jakiś ich wyjazd czy wypoczynek, było tak parę razy, że w Kościele był konik mały który udawał osiołka i tak jak ten Jezus do Jerozolimy wjechał na osiołku.
16.	Triduum Paschalne	Przytaczają tradycję Bożych ran czyli delikatne bicie najczęściej gałązką. Zazwyczaj bił ten kto najwcześniej wstanie.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	Z koszyczkiem do Święconki teraz to muszę ja a kiedyś to dzieci i w koszyczku był chleb, były jajka, była wędlina, był chrzan, była sól i pieprz i baranek z masła nie było tak jak teraz później to dopiero urozmaicili. Rezurekcja w tej chwili jest o 6 rano i potem jemy śniadanko i dzielimy się wszystkim w koszyczku, jest taki zwyczaj że święconka była wystawiana na stół i każdy musiał wszystkiego spróbować.
18.	Poniedziałek Wielkanocny	Tak leją się tu już mniej ale leją.
19.	Zielone Świątki	Nie ma już tego święta jest tylko kościelne ale mój mąż to wyniósł z domu i to jest chyba już jedyny dom gdzie stroi się tatarakiem i brzózkami od furtki do wejścia domu i zawsze proszę kogoś kto ma staw żeby mi przywiózł a jak mąż żył to jeździł sam po ten tatarak.
20.	Boże Ciało	Jest procesja ołtarze, robią mieszkańcy, ksiądz zawsze wyznaczy kto. Trasa procesji jest zmieniana, u mnie w domu nie ma tradycji zabierania brzuski.
21.	św. Jana	Nie ma tradycji.
22.	MB Zielnej	Ja nie mam tradycji wiem, że robi się te bukiety z ziół.
23.	MB Siewnej	Nie ma zwyczaju.
24.	Dzień Wszystkich	Respondenci uczestniczą w Mszy za dusze zmarłych, która

	Świątych/Dzień Zaduszny	odbywa się albo na cmentarzu albo w Kościele, przystrajają groby najczęściej kwiatami oraz zniczami.
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Nie ma właśnie już tych siwków, którzy chodzili w drugie święto Wielkanocne to był chłopak przebrany cały na białą i jak lajkonik tylko był siwy do tego było dwóch kominiarzy, dziad i baba z dziadem i babą był niedźwiedź i ktoś kto grał i chodzili od domu do domu, obeszły cały Kwilcz nie pogardzili kieliszkiem wódeczki albo winka, zbierali też jakieś pieniążki i kominiarze mieli pełne ręce roboty bo biegali za nimi chmury dzieci i musieli je smarować sadzą. Dziad z babą tańczyli, grajek grał i siwek miał w ręce taki pejcz nie bił mocno ale tak sobie tam szczekał jak batem. Na koniec postu przywieszało się śledzia na gwoździu jako symbol, że tego śledzia już nie trzeba będzie jeść.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	Czerwona kokardka we wózku w celu odczynienia zła u mnie w domu to nie funkcjonowało, oczywiście kąpiel w czarcm żebze w celu odciotowania, kobieta w ciąży nie powinna patrzeć przez dziurkę od klucza, jak się przestraszy nie powinna się nigdzie dotknąć bo dziecku zostanie jakaś myszka czy coś takiego w tym miejscu.
2.	Ślub i wesele	Półteram w tej chwili przeniósł się poza dom rodzinny, wynajmują jakieś gospodarstwa agroturystyczne i dzieje się to tydzień przed weselem żeby już na dzień ślubu już być wypoczętym, rzucają jeszcze szkło ale teraz jest to już specjalny pojemnik do którego się wrzuca, mówią w maju ślub rychły grób, powinno się brać ślub w miesiącu z literką r, panna młoda powinna mieć coś pożyczonego, coś niebieskiego i coś starego, pod podwiązką powinna mieć włożonego pieniążka i igłę z nitką żeby nie chodziła obdarta.
3.	Śmierć i pogrzeb	Jak przez niedzielę leży to mówią, że wyciągnie następnego, też nie dobrze jak się wiąże ślub z pogrzebem jeżeli zmarły leży w kostnicy i leży przez tą sobotę to też nie dobrze że para młoda musi koło tego zmarłego przechodzić. Kiedyś zasłaniało się lustra zatrzymywało się zegary, spotkałam się z tym, że kiedy wynoszono już zmarłego z domu to było takie trzykrotne uderzenie o podłogę, no i jeżeli się zdążyło jeżeli było czuwanie to Gromnicę się zapalało w momencie śmierci.
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.

Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak informacji.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		Brak informacji.
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		Brak informacji.
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	Figura św. Wawrzyńca na skrzyżowaniu ulicy Kardynała Wyszyńskiego i Lipowej a przy drodze do Sierakowa jest figura Św. Jana Nepomucena. Profesor Andrzej Kwilecki właśnie w swojej książce ostatniej podaje właśnie kto ufundował tą figurkę, któryś z jego przodków Jan było temu pradziadkowi a jego żona była Nepomucena i to chyba w XVIII w ufundowali właśnie tą figurkę to właśnie z tej ostatniej książki się dowiedziałam że to oni byli fundatorami. Krzyż jest tylko misyjny przy Kościele.
2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak informacji.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji.
4.	Miejsca kultu religijnego	Brak informacji.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	14 września na Święto Podwyższenia Krzyża jest pielgrzymka do Biezdrowa i druga jest do Miłostowa to jest Kościół Filialny tutaj naszej parafii, który właśnie jest pod wezwaniem Św. Krzyża.
6.	Lokalne odpusty	Kościół jest pod wezwaniem Św. Michała Archanioła i odbywa się on 29 września kiedyś przenosiło się to na niedzielę a teraz robi się w ten dzień który przypada, jest to teraz uroczysta

msza, drugi odpust jest na Matki Boskiej Szkaplerznej z gór Karmelu 16 lipca niestety nie wiem czemu są dwa odpusty.

V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie

1.	Dożynki	Dożynki są gminne połączone z parafialnymi mieszkańcy okolicznych wiosek i mieszkańcy Kwilcza robią wieńce zanoszą je do Kościoła kiedyś odbywały się w parku a teraz przy szkole te festyny dożynkowe odbywają się tam są wystawiane różne stragany, stoiska, tam można coś zjeść zawsze zapraszają jakiś zespół folklorystyczny który przeprowadza ten obrzęd rozpoczyna się to uroczystą mszą i jest pochód właśnie do Kościoła od szkoły z wieńcami z oprawą muzyczną ewentualnie chór nasz kwilecki jeszcze się włącza w to i wiadomo jest starosta, starościna dożynek oni obdarowują wójta chlebem.
2.	Dni gminy/wsi	Dni Ziemi Kwileckiej w tej chwili właśnie połączono je z dożynkami, kiedyś Dni Kwilcza odbywały się koniec maja początek czerwca teraz przeniesiono je na wrzesień.
3.	Lokalne festyny	Teraz szkoła organizowała jakiś festyn ale to nie tak cyklicznie coś zaczyna się tworzyć ale to było teraz po raz drugi.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	Brak informacji.